

דנו עם אחד המשיבים (שמעון פרס) על העניין הזה. ברור — **אולשן** (מפסיק אותו): בקשר עם זה — **ירדור** (מחשיך על אף שהופסק עליידי הנשיא): זו השאלה... זה דומה — **אולשן** (מפסיק אותו בכעס): אל תפריע לי!

ירדור: סליחה. **אולשן**: ייתכן ששרד הבטחון מצא לנוחץ לא להזמין כתבים אחרים. אני במקור מו לא הייתי עושה את זה. אבל זה לא אומר שיש יסוד משפטי לבית-המשפט הזה להתערב בזה.

ירדור: בהחלט לא. אבל אני אומר, מכיון שבפקודת הפרשנות, בפירוט שניתן למלה "דין", נכלל לא רק דין חוקי, אלא גם החוק המקובל ודיני הצדק שקיבלנו — **אולשן** (מפסיק אותו): אם אתה כבר מדבר על החוק המקובל, או אין לך אפשרות להופיע כאן לרגע אחד. מפני שאם תלך לפי החוק המקובל, לא רק שלא היו נותנים לך צו-על-תנאי, אלא שגם לא היית מעז לבקש צו-על-תנאי. כי שם הכלל, שאין מבקש יכול לבקש צו-על-תנאי אלא אם הוא מצביע בפרוש על דיוט (חובה), לא ישמעו אותו. אנחנו נעשינו קצת יותר ליב-ראלים.

ירדור: זה ביחס למסגרת של בג"צ. אני מדבר על הצד של החוק המקובל בדין גים של איסור אפליה.

אולשן: איסור אפליה לא מדובר סתם. זה בקשר לחובות סטטוטוריות, בקשר עם כוחות סטטוטוריים, בקשר עם דבר שהאזרח יכול להצביע באצבע ולומר: הנה כאן אתה חייב לי ואינך ממלא את זה.

ירדור: אבל אני אומר שבמסגרת הדין שלנו מדובר על אפליה בלתי-חוקית. נדמה לי שלמדובר רק על אפליה במסגרת ה-חובה הסטטוטורית. **אולשן**: תראה לי! במקום לדבר, תראה לי אסמכתא!

★ ★ ★

ירדור (מצטט): "ודין הוא שאין לפגוע באזרח או ברכושו, אלא על פי החוק". ואז אני אומר, שלו היתה גם חובה — **אולשן** (מפסיק אותו): אמר לי, המצמד של כתב צבאי, שאתה אומר שהוא כאילו נפגע, איפה יש אחיזה בחוק למצמד של כתב צבאי, אשר צה"ל הוא אשר יצר אותו והוא שומר אותו לזכותו?

ירדור: אני מבקש לראות שמדובר ב- מסגרת שנוצרה מומן, ולא בקשה לאמנה חדשה שסיירו לתת לו אותה. הוא ישב שנים במסגרת מסוימת והוציאו אותו משם. **אולשן**: אני שואל: לקול ישראל יש פעם בשבוע ראיון עם עיתונאים, וזה בודאי על תקציב המדינה, ואם הם לא ימיינו עיתונאי אחד או שניים, האם הוא יבוא וי- גיש בג"צ נגד קול ישראל?

חיים כהן (בלחש לאולשן): עלול לבוא. **אולשן**: בודאי! יש הרבה עורכדיין שירוצו (צחק כללי). על כל פנים, אוני, תיגש לעניין.

ירדור: בבקשה, אנש לחקור את ה- מצהיר. (סאיל דב סיני, דובר צה"ל והממונה על יחסי-הציבור של מערכת הבטחון, עולה ל- דוכן השדים ונשבע על התניין). **ירדור**: סגן-אלוף סיני, אמור לי בכי- קשה, מה זאת מערכת הבטחון.

המשיבים

יוצגו עליידי דובר מערכת הבטחון, סגן-אלוף דוב סיני (שני משמאל). הוא אשר השיב בטמס, לאחר ששופט בית-המשפט העליון צבי ברנזון נתן

אולשן (בגנדה אל העד): אל תענה! **ירדור**: במה מתבטאת פגיעת העתון ב- כושר הלחימה של צה"ל?

סיני: עליידי פגיעה בכוננות של מפקדים וחיילים למלא את תפקידיהם. עליידי השפעה.

ירדור: אמור לי בבקשה, איזה פירסום מים למשל יש בכוחם לפגוע בכושרו של צה"ל?

אולשן: אני אומר לך, אוני, אם עתון יכתוב, למשל, שמפקדי צה"ל הם חמורים ומטומטמים גמורים ושלא איכפת להם חיי החיילים — הא לך דבר שיכול להרוס את המוראל.

ירדור: האם אתה התכוונת לסוג פרסום מים כזה?

סיני: יוכלות להיות כל מיני צורות. אני הבאתי דוגמאות של פרסומים שהתפרסמו בעתון...

אולשן: אבל האם תסכים לדעת, סגן-אלוף סיני, שתלוי גם בצורת הכתיבה? אני אתן לך דוגמא. נניח שהיתה פעולה של נוקיב. יש אחד שיש לו דעה שהיא היתה מוגזמת. יכול להיות אדם הגון, נאמן, ואפילו אוהב צה"ל, ויש לו דעה כזאת. האם דעתכם היא, שזה כבר אלמנט הורס?

סיני: לא. ישנן דרכים שונות להבעת ביקורת. איננו נגד ביקורת. אנחנו לעיתים משתפים פעולה בביקורת. היו כבר הזמני גויות של ביקורת על צה"ל שנצטתה בשר- חוף עם צה"ל. הבעיה היא הצורה, הבעיה היא המידה והבעיה היא, אני חושב, ה- שיטה שבדבר.

אולשן: האם ההבדל הוא כמו בין נאום הסברה ונאום הסתה?

סיני: בדיוק.

★ ★ ★

ירדור: מה ברצונך להוסיף, או לתת דוגמאות של פרסומים הנכנסים למסגרת זו של הסתה נגד צה"ל?

סיני: המדובר במאמר על מי שהיה ה- רמטכ"ל של צה"ל, בתקופה שכיהן בתפקידו הזה!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

ירדור: כבוד הנשיא, כתנתי העיקרית בבקשה זו היא — **אולשן** (מפסיק אותו): תמשיך לשאול שאלות!

★ ★ ★

ירדור (לסיני): תואיל בטובך להקריא עוד דוגמאות.

זיתקון: אולי אנחנו נקבל מידי העד את כל החומר. אנחנו הרי צריכים לקרוא את זה כמו שחיל קורא את זה.

ירדור: אם כך, יואיל בטובו סגן-אלוף סיני להגיש את כל החומר שהוא חושב שפוגע, ואני אגיש מאותו גליון את כל החומר שפורסם עליידי אותו כתב צבאי ה- מבקש היום —

אולשן (מפסיק אותו): לא מעניין אותי אם מפרי עטו של אותו כתב צבאי או לו. לפי התשובה שלהם, הם מתחשבים בעתון כולו.

ירדור: נכון. וזאת כדי להראות איזו תועלת הביא, מביא וממשיך להביא אותו

(מצטט מתוך העולם הזה 1228): "דין דגל בשיטה של זבנג — וגמרנו. בעינינו היה גם בן-גוריון הסטן מדי. הוא היה בטוח כי הערבים לא יסכימו לעולם לשלום עם ישראל. וכי שלום זה — אילו הושג — היה אסון לאומי. לדעת דין היה שלום כזה מביא להתפרקות המתח הלאומי ולהתנוונות המדינה. על כן דגל דין במלחמה..." כלומר, הרמטכ"ל רצה להתריף במתכון את המצב הבטחוני.

אולשן (לירדור): אולי תתרכז בפרטים הנוגעים לשאלה המשפטית שלך. מפני ש- אם אנחנו נראה שהחקירה שלך לוקחת יותר מדי זמן, אנחנו נפסיק אותה ונתחיל בשאלה המשפטית. אחר כך נראה אם יש צורך להמשיך בחקירה.

ירדור: אני בידי בית-המשפט. **אולשן**: בגלל זה אני מסביר לך. אני לא רציתי להתערב, כי עוד לא התייעצתי עם חברי. אבל בשבילי, כל הדבר הזה הוא לא רלחנטי. אני מפקפק מאוד אם יש פה סמכות לבית-הדין לדון בכך, לכן כל ה- חקירה לא מעניינת. אני נותן לך הדרכה בלבד. אם תוכל לגמור את החקירה בקיצור, אנחנו לא נפריע לך. אך אם לא, אנחנו נפסיק אותה ונתחיל לדון רק בהשגות מש-פטיות.

ירדור (ממשיך בחקירה): מהו המאמר שבו כתובים הדברים שקודם קראת?

סיני (מצטט את כותרת המאמר): "1954 — שנת עסקי הביש".

ירדור: האם אתה תסכים אתי שזה קשור במה שהיה נקרא פרשת לבון והעסק הביש, הקשור בפרשת לבון?

אולשן (בריתחה): או זה עוד יותר גרוע! או זה עוד יותר גרוע! יש עניינים עם פרשת לבון או מערבבים גם את צה"ל! זה עוד יותר נדמה לי, את עמדתם.

ירדור: האם עסק הביש ופרשת לבון נגעו לצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): על תענה לדבר הזה!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

ירדור: כבוד הנשיא, כתנתי העיקרית בבקשה זו היא — **אולשן** (מפסיק אותו): תמשיך לשאול שאלות!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

ירדור: כבוד הנשיא, כתנתי העיקרית בבקשה זו היא — **אולשן** (מפסיק אותו): תמשיך לשאול שאלות!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

ירדור: כבוד הנשיא, כתנתי העיקרית בבקשה זו היא — **אולשן** (מפסיק אותו): תמשיך לשאול שאלות!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

ירדור: כבוד הנשיא, כתנתי העיקרית בבקשה זו היא — **אולשן** (מפסיק אותו): תמשיך לשאול שאלות!

ירדור: האם הקצין הבכיר היה מעורב בכל פרשת לבון, האם היה לו תפקיד חשוב בצה"ל?

אולשן (בכעס, לסיני): אל תענה! שום שאלה הנוגעת לעניינים פנימיים של צה"ל לא תורשה פה! אם יש לך שאלות לעניין, תשאל. אנחנו לא נרשה לך לנצל את זה בתור זירה למטרות שאיננו יודע מה הן.

את הצו-על-תנאי שביקש שלום כהן. לימינו סאיל מאיר שטרנברג, פרקליט ראשי של צה"ל. מימין: עורך-הדין יעקב ירדור, באי-כוחו של כהן, בשיחה עם סגן פרקליט המדינה פליכס לנדא, המזוקן.

עתון לצה"ל ולמוראל חייליו, ואז את הנקודה הזו אנו נגמור.

חיים כהן: סגן-אלוף סיני, האם תפ- קידך הוא בין השאר גם להגיע לידי מסקנה מה עשוי לפגוע בחיילים או להביא להורדת המוראל?

סיני: כן. **חיים כהן**: ואתה, בשבתך בתפקיד זה, שם עצמך טוראי ובודק מה יכולה להיות ההשפעה ממנו?

סיני: אני מנסה, אינני יודע אם אני מצליח תמיד.

ירדור: האם זה איננו תפקידו של קצין חינוך ראשי של צה"ל?

סיני: אנחנו עובדים בשיתוף פעולה הרק. אמנם התפקיד לא משותף מבחינה תקנית, אבל מבחינת הליכי-עבודה — כן וכן.

חיים כהן: אם כך, דרי ירדור, השאלה העומתת לפנינו היא לא אם אנחנו, בתור חיילים, היינו מושפעים עליידי משהו בעתון הזה, אלא השאלה היא באמת אם שיקול-דע-תו של העד הזה, והאנשים הממונים על כך בצבא, קובע שהוא מוזיק.

ירדור: כאן אני אומר ששיקול-הדעת הזה הונחה עליידי וזוהי, נקמנות ואפליה.

חיים כהן: אבל עליך להגיע לכלל נקודה.

ירדור: טוב, זאת הנקודה. הוא ארי העיד על מה שהוא חושב כמויך. אני אנסה לשכנע את בית-המשפט, אחרי שהחומר הזה יהיה מונח לפנינו, שזה חומר פוליטי. פולי-טי גרידא. זאת הבעת-דעתה, שלפי צניות דעתי, איננה צורה של הסתה. כי אם צורה של הסברה. מצד שני, אני אראה חומר ששם את צה"ל באור החיובי ביותר בעיני הציבור, ועד כמה שזה יכול להשפיע על חינוך — ישפיע לטובה על חינוך צה"ל.

ואז אני אניד — **אולשן** (מפסיק אותו): המשיך בשאלות, אם יש לך.

ירדור: יש ויש. (לסיני) ובכך, במאמר זה, זה הכל מה שיש לך? אם זה הכל, תואיל להגיש את המאמר לבית-המשפט.

סיני: זה לא הכל. יש פה רשימה של כרוניקה של דברים שארעו, ובסוף סיכום מסקנתי של דברים שארעו: "אשה ושני ילדים נרצחו במסיבות מסתוריות בכפר יהוד... הותקף הכפר הירדני קיביה... לפי המסקנה המתבקשת, צה"ל עשה מעשה בלתי-מוצדק, כי לא היתה לו כל עילה לכך."

אולשן: ואין פה רמז על זה שקיביה זה היה מתוך הגנה, מתוך תגובה?

סיני: פה כתוב, כי לדעת העיתונות, בר-צד המעשה עליידי מסתננים...

אולשן: לא לרצח התכחתי. אני מתכוון לקיביה...

סיני: כן, פה כתוב שזו היתה הסיבה לקיביה — אבל לדעת העיתונות, לא לדעת העתון והכתב. הוא לא מזכיר שהיו פה עיקבות ומשרה שהתחקתה אחריהם.

אולשן: אני מבין.

סיני: יש פה בעמוד השני, עמוד של כרוניקה עם עובדות. למשל: "15.2.54: סיעה קצינית במפלגת-השלטון השמרנית בבריטניה תובעת להפסיק כל משא-ומתן עם מצרים, תוך הסתמכות מפורשת על עמדת ישראל." הידיעה הבאה היא מתוך מצריים,

(המשך בעמוד 20)

המבקשים

אורי אבנרי ושלום כהן באולם בית-המשפט. לפניהם, על שולחן הפרקליטים, מונחים כרכי העולם הזה של 12 השנים האחרונות. מכיון שנושא המשפט היו המאמרים שפורסמו בהעולם הזה, הובאו הכרכים לצורך דוגמות.